

**KLEINE PRACTISCHE
SPRAAKKUNST DER
NEDERLANDSCHE TAAL
VOOR EERSTBEGINNENDEN**

Published @ 2017 Trieste Publishing Pty Ltd

ISBN 9780649349432

Kleine praktische spraakkunst der Nederlandsche taal voor eerstbeginnenden by R. Brons
Middel

Except for use in any review, the reproduction or utilisation of this work in whole or in part in any form by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including xerography, photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, is forbidden without the permission of the publisher, Trieste Publishing Pty Ltd, PO Box 1576 Collingwood, Victoria 3066 Australia.

All rights reserved.

Edited by Trieste Publishing Pty Ltd.
Cover @ 2017

This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade or otherwise, be lent, re-sold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior consent in any form or binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.triestepublishing.com

R. BRONS MIDDEL

**KLEINE PRACTISCHE
SPRAAKKUNST DER
NEDERLANDSCHE TAAL
VOOR EERSTBEGINNENDEN**

Bron's

839.35

B87

KLEINE
PRACTISCHE SPRAAKKUNST

DER

NEDERLANDSCHE TAAL

voor eerstbeginnenden.

DOOR

R. BRONS MIDDEL,

Hoofdonderwijzer aan de Depoische school.

BATAVIA,
ALBRECHT & RUSCHE.
1891.

839.35
B87

209. om.
Nijhoff
1-21-38
17575.

BERICHT.

Leerlingen, voor wie de Nederlandsche taal eene vreemde is, d. i. die haar thuis niet spreken, hebben voor het aanleeren dezer taal in meerdere mate de steunpunten noodig, welke de spraakkunst aanbiedt, dan die leerlingen, voor wie de Ned. taal de moedertaal is.

Van deze stelling ging ik uit bij het samenstellen van deze Kleine Spraakkunst. Zij bevat slechts die taalregels, welke de ondervinding mij als de belangrijkste voor de leerlingen der Europeesche, zowel als der Inlandsche school heeft aangewezen.

Ik heb er eenige regels voor den klemtoon aan toegevoegd, meenende, hierdoor te voorzien in de behoefte aan eenen leidraad voor de uitspraak.

Dit boekken wil geene handleiding voor den onderwijzer zijn, maar is veeleer bestemd om den leerlingen in handen te worden gegeven, wat de opgaven tusschen den tekst genoegzaam aanduiden.

R. B. M.

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

LETTERS.

Het alphabet of 't a-b-c bestaat uit 26 letters. Daar-
 onder zijn er drie: **c**; **q**; **x**, die bijna alleen in vreemde
 woorden voorkomen.

Noem woorden, waarin die letters gebruikt worden.

De letters zijn *klinkers*, *tweeklanken* of *medeklinkers*.

De klinkers zijn: **a**, **e**, **i**, **o**, **u**, **eu**, **oe**. (7)

De tweeklanken zijn: **ai**—alleen in *ai!*—, **ei**, **ij**,
ui, **au**, **ou**, **sai**, **ool**, **oei**, **aan**,—alleen in *aan!* en
miaauw!—, **eeu**, **ieu**. (12)

Schrijf woorden, waarin deze tweeklanken voorkomen.

De overige letters heeten medeklinkers.

Noem de medeklinkers.

KLINKLETTERS.

De klinkletters of klinkers worden naar de uitspraak
volkomen of *onvolkomen* genoemd.

In *praten*, *beven*, *sigaar*, *drogen*, *muren*, *leugen*,
bloem zijn de klinkers volkomen.

In *tak*, *geld*, *kip*, *pot*, *put* zijn de klinkers on-
 volkomen.

Na eenen onvolkomen klinker wordt de medeklinker
 verdubbeld, als hij in 't verbogen woord onvolkomen
 blijft.

Pak—*pakken*, *pet*—*petten*, *pit*—*pitten*, *pot*—*potten*,
put—*putten*.

c. 33

Vergelijk: dak—daken, pad—paden, dag—dagen,
vat—vaten, blad—bladen, gat—gaten.

Na eenen volkomen klinker of na eenen tweeklank
wordt de medeklinker *niet* verdubbeld.

Geef voorbeelden.

De **e** kan ook *toonloos* zijn.

In *gebed* is de eerste **e** toonloos en de tweede **e** on-
volkomen. In *gebeden* is de eerste **e** toonloos, de
tweede **e** volkomen en de derde **e** weder toonloos.

Hoe zijn de **'e's** in de volgende woorden: de, deze,
bevel, bevelen, regenen, regent, wedden, gevel, gewinnen,
kever, bedelen, vernis, verzenden, verver, vergeven,
bestellen?

Noem woorden, waarin de **ij** en de **i** toonloos zijn.

De klinkers worden naar het schrift nog onderscheiden
in *lange* en *korte*.

De lange klinkers zijn: **aa, ee, ie, oo, uu, oe,**
eu. (7)

De korte klinkers zijn: **a, e, i, o, u.**

LETTERGREPEN.

Een woord bestaat uit één of meer *lettergrepen*.

Eene lettergreep kan *open* of *gesloten* zijn.

Open lettergrepen eindigen op eenen klinker of eenen
tweeklank.

Geef voorbeelden.

Gesloten lettergrepen eindigen op eenen medeklinker.

Scheid de volgende woorden in lettergrepen. Hamer, papegaaien, onderwijzer, kippenei, pennenhouder, buurman, bedelaar, knabbelen, rekenen, regenen, fladderen, tafel wasschen, zwemmen, naaister, liniaal, broodbakker, flesschen, inktkoker, regeeren, babbelaar, verdeelen, viool, griffel, olifant, spinneweb, aardappel, hongersnood, lucifer, achttien, waarschuwen, luieren, koningin, hoesten, meisje, draaien, levensonderhoud, aardrijkskunde, meester, koeien, lachen, kuchen, goochelaar, ontvangen, zingen, erwten, koortsen, langer, lichaam.

Hoe zijn deze lettergrepen: open of gesloten?

Eindigt eene lettergreep op eene **a** of **u**, dan schrijft men die klinkers met één teken.